

BÜYÜK GÜNAHLAR¹

Şüphesiz Allah, insanı boş yere yaratmadığı gibi,² onu başı boş da bırakmamıştır.³ Onu ibadetle yükümlü kılmış,⁴ hayatı ve ölümü ile imtihana tabi tutmuştur.⁵ İnsanın bu imtihanda başarılı olabilmesi, yaratılış gayesi olan kulluk görevini yapabilmesi, ilâhî azaptan kurtulup cennet nimetlerine nail olabilmesi; iman edip sâlih ameller işleyebilmesine; inkâr ve isyandan uzaklaşıp günahlardan sakınabilmesine bağlıdır.

Farsça bir kelime olan **günah**; işleyene ceza gerektiren, yaratılışa aykırı, insanı hayır ve sevap işlemekten alıkoyan, haram olduğu ayet ve hadislerle belirlenmiş olan fiil veya davranışlara denir.⁶

Yüce dinimiz İslâm, yasak olan fiilleri yani günahları bildirmiş ve müminlerin bunlardan sakınmalarını emretmiştir. Kişi bu emir ve yasaklara riayet ettiği takdirde kendisini kurtaracak ve Allah'ın sevgili kulları arasına girebilecektir.

Kavram ve Kapsam

“**Günah**” olan söz, fiil ve davranışlar Kur'ân-ı Kerim'de “**zenb**” (kasıtlı ve kasıtsız işlenen günah), “**ism**”, (kasıtlı ve bilerek işlenen günah), “**hatîe**” (kasten ve bilerek işlenen günah), “**fisk**” (itaatsizlik), “**fuhs-fahşa**” (çok çirkin olan günah), “**seyyie**” (kötülük, günah), “**isyan-ma'siyet**” (itaatsizlik), “**vizr**” (günah, ağır yük), “**kebîre**” (büyük günah) ...vb. kelimelerle ifade edilmiştir.⁷

Günah, her konuda Allah ve Peygamberin emir ve yasaklarına muhalefet etmektir. Kur'ân-ı Kerim'de, “büyük ve küçük günah” ifadesine yer verilmiş ancak hangi günahların büyük hangi günahların küçük olduğu konusunda bir ayırım yapılmamıştır. Nisâ Sûresi'nin 31. ayetinde büyük günahlardan kaçınıldığı takdirde küçük günahların affedileceği belirtilerek şöyle buyrulur:

إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نَكَفَّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُدْخَلًا كَرِيمًا

“Eğer yasaklandığınız büyük günahlardan sakınırsanız, (küçük) günahlarınızı örteriz ve sizi şerefli bir yere sokarız.”

Necm Sûresinin 32. ayetinde de güzel davrananlar, "Küçük günahlar hariç olmak üzere, günahın büyüklerinden ve fuhuşlardan kaçınanlar" olarak tarif edilmiş ve şöyle buyrulmuştur:

الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَجْنَاءٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تَزَكُوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى

“Onlar, ufak tefek kusurları dışında, büyük günahlardan ve çirkin işlerden uzak duran kimselerdir. Şüphesiz Rabbin, bağışlaması çok geniş olandır. Sizi, topraktan yarattığında da ve analarınızın karnında ceninler iken de, en iyi bilendir. Bunun için kendinizi temize çıkarmayın. Çünkü O, Allah'a karşı gelmekten sakınanları en iyi bilendir.”

¹ Bu bölüm Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı **Dr. Ömer MENEKŞE** tarafından hazırlanmıştır.

² Mü'minûn,23/115.

³ Kiyâme,75/36.

⁴ Zariyat,51/56.

⁵ Mülk, 67/2.

⁶ İsmail Karagöz, “İnsanın Günah İşlemesine Sebep Olan Genel Karakteri”, *Diyanet İlmî Dergi*, XXXI/2, s. 47- 48.

⁷ Karagöz, s. 47-48.

Yine Kur'ân-ı Kerim'de, ahirette insanlara verilecek olan amel defterinin küçük büyük bütün günahları kapsayıp ortaya koyacağı anlatılmış ve şöyle buyurulmuştur:

وَوَضِعَ الْكِتَابَ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَا لَ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا

“Kitap ortaya konur. Suçluları, kitabın içindekilerden korkuya kapılmış görürsün. “Eyvah bize! Bu nasıl bir kitaptır ki küçük, büyük hiçbir şey bırakmadan hepsini sayıp dökmüş!” derler. Onlar bütün yaptıklarını karşılarında bulurlar. Senin Rabbin hiç kimseye zulmetmez.” (Kehf, 18/49).

Şüphesiz günahların hepsi eşit değildir. Bir adamı haksız yere dövmek ve yaralamak günah olduğu gibi, onu öldürmek de günahdır. Fakat bunlar, aynı seviyede değildir.

Büyük günahların birinci derecede olanı kişinin iman veya ibadetinde başkalarını yüce Allah'a ortak koşmaktır. Sahabeden Abdullah b. Mes'ud, en büyük günahın ne olduğunu merak etmiş ve Peygamberimize,

أي الذنب أعظم عند الله؟

“Allah katında en büyük günah hangisidir? diye sormuş. Peygamberimiz (a.s.) da;

أن تجعل لله ندا وهو خلقك

“Seni yaratmış olduğu halde Allah'a şirk koşmandır” buyurmuştur.⁸

Kur'ân-ı Kerim'de Lokman suresinin 13. ayetinde,

وَإِذْ قَالَ لُقْمَنُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ

“Hani Lokmân oğluna öğüt vererek şöyle demişti: 'Yavrum! Allah'a ortak koşma! Çünkü ortak koşmak elbette büyük bir zulümdür” buyrulurken insanın yapabileceği en büyük zulmün Allah'a şirk koşmak olduğu bildirilmiştir.

Kur'ân'da, küfür, “el-hınsi'l azîm”⁹, haksız yere yetim malı yemek “hûben kebîran”¹⁰, açlık korkusu ile çocukları öldürmek “hut'en kebîran”¹¹, zina “fevahiş”¹², içki ve kumar “ismün kebîrun”¹³, şirk “zulmün azîm”¹⁴, iftira “bühtânen azîmen”¹⁵ büyük günah olarak zikredilmiştir. Buna göre her türlü inkâr, şirk ve nifak büyük günahdır. İnkara varmayan Allah ve Peygamberine itaatsizliklerde de (fisk, isyan, ma'siyet) büyük günahlar vardır.¹⁶

Büyük günahların tanımında ve sayısında ihtilaf edilmiştir. **Büyük günah;** “Allah'ın yapılmasını yasakladığı her fiil”, “dinen yasaklandığı konusunda kesin delil bulunan suç”, “hakkında dünyevi ve uhrevi ceza öngörülen davranış” şeklinde tanımlanmıştır.¹⁷

⁸ Müslim, İman 37 (141). I, 90.

⁹ Vakıa,56/46.

¹⁰ Nisa, 4/2.

¹¹ İsra, 17/31.

¹² Necm,53/32.

¹³ Bakara, 2/219.

¹⁴ Lokman,31/13.

¹⁵ Nisa,4/156.

¹⁶ Karagöz, s. 47-48.

¹⁷ Zehebi, Kitabu'l-Kebâir ve Tebyîni'l-Meharim s.18-19, Beyrut 1990.

Günahın büyüklük ve küçüklüğü izâfîdir. Bir günah diğerine nispetle küçük veya daha büyük olabilir. ¹⁸ Meselâ bir insanın bir hayat kadını ile zina etmesi büyük günahdır, komşusunun eşini, kızını veya gelinini kandırıp zina etmesi daha büyük günahdır. Bir kişinin malını çalması büyük günahdır. Kamunun malını çalması daha büyük günahdır. İnsanın kimsenin görmediği bir yerde içki içmesi büyük günahdır, başkalarına kötü örnek olacak şekilde alenen içki içmesi daha büyük günahdır.

İşlendiği zaman sahibini büyük vebal altına sokan, Allah katında olduğu gibi, kulları arasında da şerefini zedeleyen günahlar, çeşitli hadis rivayetlerinde büyük günahların başında zikredilmiştir. ¹⁹

Sevgili Peygamberimiz de değişik hadislerinde büyük günahları bildirerek insanları uyarmış ve bu günahlardan sakındırmıştır:

الكبائر الإِشْرَاكُ بِاللَّهِ، وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ، وَقَتْلُ النَّفْسِ، وَالْيَمِينِ الْغَمُوسِ

" *Büyük günahlar şunlardır: Allah'a ortak koşmak, ana babaya itaatsizlik etmek, haksız yere adam öldürmek ve yalan yere yemin etmek.*"²⁰

Görüldüğü üzere hadis-i şerifte, insanın önce Rabbine, sonra en yakını olan anne babasına, daha sonra da insanlara karşı kulluk, evlatlık ve insanlık görevlerini yapmaktan kaynaklanan suçlar vurgulanmış ve bunların büyük günah olduğu bildirilmiştir.

Sahabeden Ebu Berke Nufeyl İbn Haris anlatıyor: Peygamberimiz (a.s.);

أَلَا أُتْبِئُكُمْ بِأَكْبَرِ الْكِبَائِرِ ثَلَاثًا؟

"Büyük günahların en büyüğünü size haber vereyim mi? diye üç defa sordu. Biz de;

قُلْنَا بَلَى

"Evet haber ver (ey Allah'ın Elçisi!) dedik. Bunun üzerine Peygamberimiz (a.s),

. قَالَ: الْإِشْرَاكُ بِاللَّهِ، وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ وَقَتْلُ النَّفْسِ، وَكَانَ مُتَكِنًا فَجَلَسَ

"Allah'a ortak koşmak, ana babaya itaatsizlik etmek" buyurdu. Sonra, yaslandığı yerden doğrulup oturdu ve

فَقَالَ: أَلَا وَقَوْلُ الزُّورِ، وَشَهَادَةُ الزُّورِ. فَمَا زَالَ يُكْرَرُهَا حَتَّى قُلْنَا لَيْتَهُ سَكَتَ،

"İyi dinleyin, bir de yalan söylemek ve yalancı şahitlik yapmak buyurdu. Bu sözü durmadan tekrarlardı." ²¹

Bir başka hadislerinde Peygamberimiz helak edici yedi günahı şöyle bildirmiştir:

"اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوبِقَاتِ"

"Helak edici yedi büyük günahtan sakının" buyurmuş, sahabenin;

"Nedir onlar ey Allah'ın Elçisi diye sormaları üzerine; قيل: يَا رَسُولَ اللَّهِ! وَمَا هُنَّ؟

¹⁸ Günahın izafiliği konusunda geniş bilgi için bk. Sadık Kılıç, s. 239-249.

¹⁹ Ahmed, II, 201,214, IV, 392, V, 413; Müslim, İman 38. I, 90-92.

²⁰ Buhari, Eymân ve'n-Nüzûr 16, VII, 228; Diyat 2. VIII, 36; Tirmizi, Tefsiru Sure 5. V, 3018; Nesai, Tahrim 3, VII, 88.

²¹ Buhari, Şehadat 10, III, 151-152; Edeb 6. VII, 70; İsti'zan 35. VII, 138-139; İstıtabe 1. VIII, 48,49; Müslim, İman 38. I, 91; Tirmizi, Şehadat 3. IV, 548.

قال: "الشرك بالله. والسحر. وقتل النفس التي حرم الله إلا بالحق. وأكل مال اليتيم. وأكل الربا والتولي يوم الزحف. وقذف المحصنات الغافلات المؤمنات".

"Allah'a ortak koşmak, (sihir, büyü yapmak, Allah'ın öldürülmesini haram kıldığı bir kimseyi haksız yere öldürmek, yetim malı yemek, faiz yemek, düşmana hücum anında savaştan kaçmak, namuslu, kendi halinde mümin kadınlara zina iftirası yapmaktır" buyurmuştur.²²

Abdullah ibn Abbas, yetmişe yakın büyük günah olduğunu, ancak tövbe ve istiğfar ile büyük günah diye bir şey kalmayacağını, ısrar edilince de küçük günahın büyük günaha dönüşeceğini söylemiştir.²³

Görülüyor ki, küçük günahlardaki ihmalkârlık, büyük günahlara yol açar. Kar taneleri gibi küçük günahlar, bir araya gelince büyük kütle haline gelir.

Abdullâh İbn-i Amr'ı rivâyet ettiği bir hadiste peygamberimiz şöyle buyurmuştur:

إِنَّ مِنَ الْكَبَائِرِ أَنْ يَشْتَمَ الرَّجُلُ وَالِدَيْهِ

"Bir kimsenin anne ve babasına sövmesi, büyük günahlardandır" buyurmuş. Sahabe,

قَالُوا وَهَلْ يَشْتَمُ الرَّجُلُ وَالِدَيْهِ،

"Ey Allah'ın elçisi! Hiç insan anne ve babasına söver mi? dediler. Peygamberimiz,

قَالَ نَعَمْ، يَسُبُّ أَبَا الرَّجُلِ فَيَسُبُّ أَبَاهُ، وَيَسُبُّ أُمَّهُ فَيَسُبُّ أُمَّهُ.

"Evet, bir adamın babasına söver, o da onun babasına söver, Adamın anasına söver, o da onun anasına söver" , buyurmuştur.²⁴

Peygamberimiz birine sövmeyi büyük günahlardan saymıştır.

Büyük günahların sayısı konusunda kesin bir rakam vermek mümkün değildir. Bu konuda kitap yazarlar çeşitli sayıda büyük günah zikretmişlerdir. Meselâ İbn Hacer el-Heytemi (v.974/1567) büyük günahlar hakkında yazdığı "ez-Zevacir an İktirafi'l-Kebâir" adlı eserinde 467 büyük günahtan bahsetmiştir.²⁵ Zehebî, (ö. 748/1347) ise "Kitabu'l-Kebâir" adlı eserinde yüz küsur günahtan söz etmiştir. Zehebî'nin kitabına alıp âyet ve hadislerle izah ettiği büyük günahlardan bir kısmı şunlardır:

Allah'a ortak koşmak (şirk), insan öldürmek, **büyü yapmak**, beş vakit namazı ve Cuma namazını terk etmek, **zekatı vermemek**, özürsüz Ramazan orucunu tutmamak, **ana-babaya âsî olmak**, yakınlarla ilgiyi (sıla-i rahim) kesmek, **faiz alıp vermek**, yetim malı yemek, **düşmanla savaşta cepheden kaçmak**, zulüm, **zina**, kendini beğenmek (kibir), **yalan söylemek**, yalan yere yemin etmek, **yalancı şahitlik yapmak**, içki içmek, **kumar oynamak**, hırsızlık etmek, **vasiyette haksızlık etmek**, yapılan vasiyeti değiştirmek, **iftira etmek**, haram yemek, **her türlü ma'siyeti işlemek**, müminlere eziyet etmek, **iki yüzlülük yapmak (riya)**, kovuculuk (söz taşıma), **intihar**, gasp, **rüşvet**, ahde vefasızlık etmek, **homoseksüellik yapmak**, sorumluluğu altında bulunan insanların zina

²² Buhârî, Tıb 48, VII, 29; Müslim, İman 38. I, 92.

²³ İbn Kesir, İsmâil *Tefsiru Kur'ani'l-azîm*, I, 486. Beyrut, 1984.

²⁴ Buhârî, Edeb 4. VII, 69; Müslim, İman 38. I, /92; Tirmizî, Birr 4. IV,312; Ebu Davud, Edeb 129, V, 352.

²⁵ bk. Zehebi, Kitabu'l-Kebâir, Beyrut ts; İbn Hacer el-Heytemi, ez-Zevacir an İktirafi'l-Kebâir, I-II, Beyrut, 1988.

etmesine göz yummak, **kamu mallarına zarar vermek**, emanete hainlik etmek, **haram kazanç**, Allah'a yalan isnat etmek, **terör**, sahtekârlık, **ölçüde ve tartıda hile yapmak**, ölünün arkasından yaka paça yırtarak ağlamak, **büyücüleri doğrulamak**, komşuya, iş arkadaşına, işçisine eziyet etmek, **suçsuzu suçlu göstermek**, insanların gizli hallerini araştırmak.

İslam âlimleri "*Günâhın küçüklüğüne büyüklüğüne bakma, kime karşı suç işlediğine bak*" demişlerdir. Allah'ı tanımaya ve kulluğa engel olan, Allah ile kulun arasına perde olan her şey günâhtır.

Bunun için mümin, büyük olsun küçük olsun kime karşı günah işlediğini düşünmeli ve bütün günahlardan sakınmalıdır.

Günahlar İnsanı Dinden Çıkarır mı?

Hata etme, günah işleme, kusurlu ve noksan olma insana özgü bir niteliktir.

كُلُّ بَنِي آدَمَ خَطَّاءٌ. وَخَيْرُ الْخَطَّائِينَ التَّوَّابُونَ

*"Ademoğlunun hepsi günah işler. Günah işleyenlerin en hayırlısı ise tövbe edenlerdir."*²⁶

Şirk, küfür ve nifaka düşmemek ve küçümseyip hafife almamak şartıyla günahlar insanı dinden çıkarmaz. Günahı ne kadar çok olursa olsun mümin günahı için Allah'a tövbe eder ve af dilerse Allah onu bağışlar.

Peygamberimiz Yüce Allah'ın şöyle buyurduğunu bildirmiştir:

يَا ابْنَ آدَمَ، إِنَّكَ مَا دَعَوْتَنِي وَرَجَوْتَنِي غَفَرْتُ لَكَ عَلَى مَا كَانَ مِنْكَ وَلَا أُبَالِي، يَا ابْنَ آدَمَ لَوْ بَلَغَتْ ذُنُوبُكَ عَنَانَ السَّمَاءِ ثُمَّ اسْتَغْفَرْتَنِي غَفَرْتُ لَكَ وَلَا أُبَالِي يَا ابْنَ آدَمَ إِنَّكَ لَوْ أَتَيْتَنِي بِقَرَابِ الْأَرْضِ خَطِيئًا ثُمَّ لَقَيْتَنِي لَا تُشْرِكُ بِي شَيْئًا لَا تَبْتَغِي بِقَرَابِهَا مَغْفِرَةً

"Ey âdemoğlu! Sen bana dua ettiğin ve benden affını umduğun sürece, işlediğin günahlar ne kadar çok olursa olsun onların büyüklüğüne bakmadan seni bağışlarım."

Ey âdemoğlu! Günahların gökleri dolduracak kadar olsa bile, sen benden bağışlanmanı dilerken, günahlarını affederim."

*Ey âdemoğlu! Sen yeryüzünü dolduracak kadar günahla huzuruma gelsen, fakat bana hiçbir şeyi ortak tutmamış, şirke bulaşmamış olsan, ben de seni yeryüzü dolusu mağfiretle karşılarım"*²⁷

Kul günahına şartlarına uygun tövbe eder Allah onu bağışlar. Çünkü Allah günahları bağışlayan ve çok merhametli olandır. Mümin hiçbir zaman Allah'ın rahmetinden ümidini kesmemeli, ben günah bataklığına daldım Allah beni bağışlamaz dememelidir. Yeter ki kul Allah'a yönelsin ve O'dan af dilesin Allah bütün günahları bağışlar. Bu hususu Yüce Allah Kur'ân'da şöyle bildirmektedir:

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

*"De ki: "Ey kendilerinin aleyhine aşırı giden kullarım! Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin. Şüphesiz Allah bütün günahları affeder. Çünkü O, çok bağışlayan-
dır, çok merhamet edendir"* (Zümer,39/53),

Günahların İnsan Üzerindeki Etkisi

²⁶ İbn Mâce, Zühd 30 . II, 1420.

²⁷ Tirmizî, Da'avât 99..V, 548.

Günah, sonsuz kudret ve azamet sahibi Yüce Allah'a bir isyandır. Onun engin rahmetine ve rızasına karşı bir perdedir. Günah insanın duygu ve düşünceleri üzerinde olumsuz etki yapar. Kalbinin kararmasına sebep olur. Peygamberimiz günahın bu etkisini şöyle açıklıyor:

"إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا أَخْطَأَ خَطِيئَةً نُكَّتَتْ فِي قَلْبِهِ نَكْتَةٌ سَوْدَاءٌ فَإِذَا هُوَ نَزَعَ وَاسْتَغْفَرَ وَتَابَ سُقِلَ قَلْبُهُ؛ وَإِنْ عَادَ زِيدَ فِيهَا حَتَّى تَعْلُو قَلْبَهُ وَهُوَ الرَّانَ الَّذِي ذَكَرَ اللَّهُ {كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ}."

*"Kul bir hata yaptığı zaman kalbinde siyah bir iz meydana gelir. Eğer kişi, o günahı terk eder ve tövbe edip af dilerse kalbi o lekeden temizlenir. Eğer, aynı günahı işlemeye devam ederse, kalpteki leke artar. Hatta bir zaman gelir, kalbi tamamen kaplar. İşte bu durum Allah'ın "Hayır onların kazanmakta oldukları kalplerini paslandırmıştır.""²⁸ meâlindeki âyette zikrettiği pastır."*²⁹

Hadis-i şerif, iki noktaya dikkatimizi çekmektedir: Birincisi, bir günahı hiç işlememek esastır. O günah ilk defa işlendiği zaman kalbi kirletmekte ve kalbin bazı özelliklerini yitirmesine sebep olmaktadır. Mümin yaptığı bu hatanın, işlediği bu günahın farkına varır, hemen tövbe ve istiğfar ederse kalbi de eski halini alır.

İkincisi, mümin, işlediği bu günahı tekrarlar ve devamlı yaparsa bu leke kalbini tamamen kaplamaktadır.

Önde gelen İslâm alimlerinden İmam Gazzâlî'nin benzetmesi bu anlamda zikre değerdir. O şöyle diyor:

*"Cilalı aynanın karşısında duran insanın aynaya yansıyan nefesi, aynayı kararttığı gibi, kişinin uyduğu şehvet ve işlediği günahlardan oluşan karanlıklar da kalp üzerinde birikerek onu paslandırır ve karartır. Aynanın yüzünde biriken pas zamanla maddenin içine işleyip maddesini bozduğu gibi, kalbin üzerinde biriken pas da o kalbin tabiatı haline gelir ve kalbin üzerini kapatır."*³⁰

Günah, hem ferdi hem de sosyal hayatı bozan manevi bir hastalıktır. Gönülde pas bırakan günah bünyeye musallat olmuş bir virüs gibidir. Er geç kendini hissettirir. Günah, insanın Allah'a olan meylini köreltir, kötü temayüllerinin önünü açar, kalbine huzursuzluk verir, gönlünü bulandırır. Kişinin iç dünyasını, maddi ve manevi hayatını karartır. Onun iç huzurunu alt üst eder. Özü itibarıyla günah, vicdanı sızlatan, vicdanın benimsemediği, insanın kalbine rahatsızlık veren bir olaydır.

Nevvas ibn Sem'an, anlatıyor. Peygamberimize iyilik ve kötülüğün ne olduğunu sordum. Peygamberimiz:

البر حسن الخلق. والإثم ما حاك في صدرك، وكرهت أن يطلع عليه الناس

*"İyilik güzel ahlâktan ibarettir. Günah ise, kalbini tırmalayıp durduğu halde, insanların bilmesini istemediğin şeydir."*³¹

Günahlardan Arınma

Her insan, nitelik ve niceliği değişse de günah işler ve hata eder. Ancak iman sahibi mü'min, işlediği günah veya yaptığı hatadan, pişmanlık duyarak hemen Yüce Rab-

²⁸ Mutaffifin,83/ 14

²⁹ Tirmizî, Tefsir 75..V, 434; İbn Mace, Zühd 29. II, 1418. .

³⁰ Gazzâlî, Muhammed Hâmid, *Ihyâ Ulûmiddin*, IV, 22. Çeviri, Ahmed Serdaroğlu, Bedir Yayın. İst. 1975.

³¹ Müslim, Birr 5. III,1980; Tirmizî, Zühd 52. IV,597.

bine sığmır ve O'ndan af dileyerek tevbe eder. O günah ve hatada, bile bile ısrar etmez. Tevbeleri kabul edenin Allah olduğunu bilir ve O'na yönelir.

İslâm'ın insanlardan beklediği; yüce Allah'a yönelmek, bu yönelişte gerçekten samimî olmak, Allah'ın yasakladığı büyük günahlardan uzak durarak O'na itaat etmek ve hoşnutluğunu kazanmaya çalışmaktır. Bu adımın sonrasında zaaflara hoşgörü ile yaklaşan, yetersizlikleri anlayışla karşılayan, tövbeleri kabul eden, kusurlara göz yuman, günahları bağışlayan, kötülükten dönenlerin yüzüne kapıyı açık tutan, pişmanlıkları cana yakınlık ve lütufla karşılayan ilâhi rahmet mutlaka imdada yetişir. Bu itibarla Allah'a kul olmanın manevi zevkine ererek hata ve kusurlarını itiraf eden, işledikleri günahların farkına vararak tevbe ve istiğfarda bulunanlar ilahi rahmete nail olurlar. Çünkü şefkat ve merhametini, rahmeti ve bağışlamasını kelimelerle ifade edemeyeceğimiz Yüce Rabbimiz, kendisine samimiyetle yönelen gönülleri, açılan elleri, çevirilen yüzleri boş çevirmez.

Günahtan kaçınmanın başta gelen şartı güçlü bir iradeye sahip olmaktır. Bu iradeyle birlikte imanı devamlı zinde tutmak gerekir. Günah işlerken, kişiyi hiç kimse görmeyebilir, ama Allah görmektedir. Allah'ın mülkünde günah işlemek, O'nun koyduğu yasakları hiçe saymak ne büyük bir cehalet, ne hazin bir cesarettir. Kişi, böyle bir düşünce ve iman zindeliği ile günaha karşı tavır almalıdır.

Unutmayalım ki; günahlardan uzaklaşmak, en makbul hicret; farzlara devam etmek en üstün cihat; Allah'ı çok zikretmek Allah katında en sevimli bir ibadettir.

SONUÇ

“**Günah**”, her konuda Allah ve peygamberin emir ve yasaklarına muhâlefet etmektir. Kur'an-ı Kerim'de, “**büyük ve küçük günah**” ifadesine yer verilmiş ancak hangi günahların büyük hangi günahların küçük olduğu konusunda ayırım yapılmamıştır. “**şirk**”, “**küfür**”, ve “**nifak**” büyük günahdır. Küfre varmayan söz, fiil ve davranışlardan da büyük günahlar vardır.

Kur'an'da, iyi mü'minlerin büyük günahlardan kaçındıkları ve sadece küçük günah işledikleri belirtilmiş, Yüce Allah'ın büyük günahlardan kaçınanların küçük günahlarını bağışlayıp onları cennete koyacağı bildirilmiştir.

Dünya hayatında imtihan halinde bulunan insan, hayra ve şerre, hakka ve batıla, iyiye ve kötüye yönelebilecek kabiliyette yaratılmıştır. İnsan günah işlemeye elverişli bir varlıktır. Allah, iyi ve kötüyü, hayır ve şerri yapabilme kabiliyeti verdiği insana, kötüyü ve şerri bırakmasını ilham etmiş, ancak iman ve itaate zorlamamıştır. Ancak iyiyi, hayrı işleyenlere mükafat, kötü ve şer olanları işleyenlere ceza vaat etmiştir.

Günah, sonsuz kudret ve azamet sahibi Yüce Allah'a bir isyandır. Günah, hem ferdi hem de sosyal hayatı bozan manevi bir hastalıktır. Bu itibarla mümin, büyük küçük tüm günahlardan sakınmalıdır.

Günahtan sakınmanın en etkin çaresi, günaha giden yolu kapamak, bir daha o günaha yaklaşmamak ve günah işlememek için Allah'a verdiğimiz sözü her an hatırda tutmaktır. Buna rağmen insan bir günah işlenmişse, bu günahtan pişmanlık duymalı ve hemen tövbe edip Allah'tan af dilemelidir.